

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. —

Fylke: *Finnmark.*Tilleggsspørsmål nr. *36*Herad: *Loppa.*Emne: *Helsing, åtfærd og fakter*Bygdelag: *Bergsfjord.*Oppskr. av: *Hulge Røragen*

Gard: —

(adresse): *Bergsfjord*

G.nr. — Br.nr. —

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Josefine Even sen, Kvar, Bergsfjord, kvi.

SVAR

Til spørsmålet under punkt A har kj. mannen lite å si. En får nesten det inntrykk at slitt med å skaffe midler til det daglige utkomme ikke går plass for utvikling av skikker som her er nevnt. En årsak kan det vel vere at her er og var den eneste næringsvei fjøse. Men her kan skje ei ku eller et par sauer, men noe jordbruk — drift — i vanlig forstand kan en ikke si eksisterer. Når kj. m. forteller om skikke og bruk fra sin ungdom, sitler en igjen med det inntrykk at i arbeidet var det ikke plass for "tdys" — arbeidet og slitt var dødsens alvor, et vere eller ikke vere for folk her oppe. Skikker og tradisjoner knytter seg nesten alltid til det religiøse liv — herunder også overtro og skikker fra hedensk tid. — De skikker fra Nord-Norge som er nevnt under

spørsmål 3, er ukjente her.

Folk som gikk på besøk 1. juledag (uten at det var tvingende nødvendig), ble kalt "julenissa". Skikken med at hver familie skal holde seg for seg sjøl 1. juledag, er fremdeles i bruk — en ser knapt ute den dagen, selv unger blir for det meste holdt inne. En undvirkende årsak hertil er vel kanskje det at en da har de mørkeste dagene i hele året. I mørkeste tida er nemlig ikke ungene så mye ute og leker som ettermiddagen umiddelbart når det er klarvær og måneskin.

Vil spørsmål 5 og 6 kan ikke kj. m. gi noe annet svar enn at folk fikk bløte bein når fisket slo til, var sjøen svart eller det var langvarig uor en vinter, måtte (og må delvis ennå) nøye seg med det de hadde enten det var jul eller ikke.